

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมาก และเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยจำนวนมหาศาล รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศมีอัตราการขยายตัว คือ เพิ่มขึ้นจาก 5 หมื่นล้านบาทในปี 2530 เป็น 2.13 แสนล้านบาท ในปี 2539 อย่างไรก็ตามตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาอุตสาหกรรมนี้สร้างผลประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอย่างมหาศาล แต่ผลเสียที่คิดตามมามีคือ แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้รับความเสื่อมโทรม การท่องเที่ยวได้สร้างผลกระทบต่อวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งรัชชัช รัตนชัย (2542) ได้กล่าวถึงผลกระทบของชนชั้นวรรณะภูมิ ที่ระบุว่าในหลายกรณีจะพบว่าการท่องเที่ยวเป็นตัวเร่งหรือกระตุ้นให้ลัทธิบริโภคนิยมเจริญเติบโตมากขึ้น จากแต่เดิมที่เคยพึ่งตนเองได้จากการเกษตรกลับต้องพึ่งพารายได้จากการท่องเที่ยว ซึ่งบางครั้งมีความไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจภายในประเทศและของโลกในขณะนั้น ทำให้อำนาจการต่อรองของชาวบ้านลดน้อยลง (รัชชัช รัตนชัย, 2542) นอกจากนี้โครงการสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม (2529) ยังได้ชี้ให้เห็นว่าการท่องเที่ยวยังมีผลกระทบต่อวัฒนธรรมของท้องถิ่นอีกด้วย จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศอย่างยิ่ง ด้วยเหตุดังกล่าวประเทศไทยจึงได้หันมาทบทวนนโยบายการท่องเที่ยวในทิศทางที่เหมาะสมเพื่อที่จะรองรับการท่องเที่ยวในอนาคต นั่นคือการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourist Development) การพัฒนาการท่องเที่ยวไปสู่รูปแบบดังกล่าวจะช่วยฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรม และป้องกันมิให้แหล่งทรัพยากรใหม่ ๆ ถูกทำลาย

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งสุทธิชัย อบอุ่น ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ว่าเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ช่วยสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้กับคนท้องถิ่น นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ

กิตติวัฒน์ รัตนคติ ก ภูเก็ต (2541) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องมีองค์ประกอบและวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ ประการแรก เป็นการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประการที่สอง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และประการที่สาม การมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่น ดังนั้นการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนี้ จึงต้องจัดกิจกรรม

ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ด้วย วิไลภรณ์ ชันติสิทธิ์ (2541) เห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนี้เป็น การท่องเที่ยวที่พึงประสงค์ของชุมชน ชุมชนต้องมีส่วนเข้าไปมีส่วนร่วมในการ จัดการสุดท้าย ประโยชน์จะกลับไปสู่ชุมชนโดยตรง โดยเฉพาะประโยชน์จากรายได้เพราะประชาชนจะมีรายได้ เสริมจากรายได้หลักด้านเกษตรกรรม ด้วยเหตุดังกล่าวการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงพยายาม ผลักดันการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากโครงการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่เน้นไปยังชุมชน ที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณีของตนเองเป็นสำคัญ โดยการ ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการกับนักท่องเที่ยว เช่น การจัดการท่องเที่ยว เชิงนิเวศที่ แหล่งโบราณคดี บ้านปราสาท ตำบลธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา และการท่องเที่ยว เชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก หรืออื่นๆ นอกจากนี้แหล่งท่องเที่ยว 2 แห่ง แรกจะให้เจ้าของบ้านรับนักท่องเที่ยวเข้าพัก เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ได้เรียนรู้วิถีการดำเนิน ชีวิต เรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับชาวบ้านไปพร้อม ๆ กับการท่องเที่ยวพร้อม กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการเข้าพัก กำหนดกฎระเบียบการเข้าพักของนักท่องเที่ยว และจัดให้มี กิจกรรมที่ให้นักท่องเที่ยวได้เยี่ยมชมหลากหลาย ขึ้นอยู่กับจุดเด่นของแต่ละสถานที่ เช่น บ้าน ปราสาท จะจัดให้มีกิจกรรมเยี่ยมชมและประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญ กิจกรรมหัตถกรรมทอเสื่อที่ อำเภออุ้มผาง นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับธรรมชาติและวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของสังคมชนบทและ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณีของชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง เป็นต้น

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ คามรูปแบบของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่จัด ขึ้นนั้น กำหนดให้สมาชิกในโครงการเป็นผู้รับนักท่องเที่ยวเข้าพักอาศัยเสมือนเป็นสมาชิกของ ครอบครัวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีความใกล้ชิดกับชาวบ้านและ ทราบการดำเนินวิถีชีวิต เรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไปพร้อมกับการท่องเที่ยว การจัดการดังกล่าวต้องอาศัยขีดความสามารถของชุมชน ต้องอาศัยประชาชนในท้องถิ่นเข้าไปมี ส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในทุกขั้นตอนโดยมีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นผู้ให้ ความช่วยเหลืออยู่เบื้องหลัง (สุทธิชัย อบอุ่น, 2541, ราไพพรรณ แก้วสุริยะ, 2541) ขีดความสามารถ ของชุมชนดังกล่าวจะเป็นองค์ประกอบด้านศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยว ที่ประกอบไปด้วย 1) มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศาสนา วัฒนธรรมกิจกรรมประเพณี 2) มีการบริหารและจัดการการท่องเที่ยว 3) ด้านการตลาดหรือด้านกิจกรรมและกระบวนการ และ 4) การมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในท้องถิ่น (สมชาย สนั่นเมือง, 2541) ความพร้อมทั้ง 4 องค์ประกอบข้างต้นถือว่ามีความสำคัญต่อศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในทุกพื้นที่ ดังที่ พงณา สวนศรี (2541) กล่าวถึงการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชมรมชาวประมงพื้นบ้าน เกาะยาวน้อย อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา และ สุทธิชัย อบอุ่น (2541) กล่าวถึงหมู่บ้านหนึ่งซึ่งเป็น

ชุมชนท้องถิ่นในเส้นทางท่องเที่ยวสายน้ำกก จังหวัดเชียงใหม่-เชียงราย เป็นต้น ซึ่งหมู่บ้านชุมชนท้องถิ่นในเส้นทางท่องเที่ยวสายน้ำกกนี้ได้รับคำแนะนำว่าควรส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบของโฮมสเตย์ไว้เช่นกัน

จากการศึกษารายละเอียดของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ ที่อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก และบ้านปราสาท ตำบลธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2542) ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเข้าไปจัดการส่งเสริม กับชุมชนที่จัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ พงนา สวนศรี (2541) และสุทธิชัย อบอุ้น (2541) อ้างถึงมีความคล้ายคลึงกัน คือชุมชนที่จัดการท่องเที่ยวที่นั่นต้องมีความพร้อมขององค์ประกอบด้านศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวทั้ง 4 องค์ประกอบข้างต้น แต่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (มปป.) ได้กล่าวเพิ่มว่าการจัดการท่องเที่ยวแบบนี้จะมีข้อแตกต่างไปจากการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบทั่วไปอยู่บ้างในบางองค์ประกอบ คือองค์ประกอบด้านทรัพยากร ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก คือ ที่พักและอาหาร ศูนย์ข่าวสารการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ เป็นต้น องค์ประกอบด้านความร่วมมือ ต้องมีสิ่งดึงดูดเชิงจิตวิทยา คือ ความรู้สึกลอดภัยที่ต้อง จัดให้แก่นัก-ท่องเที่ยวและยังเน้นให้เห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์นี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในชนบทอย่างมากทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพราะจะเน้นคุณภาพ ให้คุณค่าแก่วัฒนธรรม และระบบนิเวศมากที่สุด จากรายละเอียดที่กล่าวถึงเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยมีความสนใจ เพราะเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์เป็นช่องทางหนึ่งของการจัดการ การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ค่อนข้างให้ประโยชน์สูงกว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยทั่วไป ทั้งด้านการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากร-วัฒนธรรม ตลอดจนการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ประกอบกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศก็เป็นฐานของการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์อยู่แล้ว หากสามารถค้นพบศักยภาพที่เหมาะสมต่อการจัดการท่องเที่ยวในรูปแบบหลังนี้ได้ ก็จะสามารถนำไปพัฒนาให้การท่องเที่ยว เชิงนิเวศทั่วไปไปสู่การจัดการแบบโฮมสเตย์

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่บ้านห้วยฮี หมู่ที่ 8 ต. ปูลึง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน เป็นพื้นที่ศึกษา หมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านอยู่ห่างจากตัวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประมาณ 26 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์ประมาณ 1.3 ชั่วโมง สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นภูเขาสูงชัน มีความสูงเหนือระดับน้ำทะเลระหว่าง 900-1600 เมตร ปัจจุบันยังคงสภาพป่าค่อนข้างสมบูรณ์ รอบหมู่บ้านเป็นป่าผสมที่มีความหลากหลายของพืชพรรณ อาทิ ป่าดงรัง ป่าไผ่ ป่าดิบเขา และ ป่าสน รวมทั้งมียังมีความหลากหลายของสัตว์ป่า ประชาชนในบ้านห้วยฮี เป็นชาวกะเหรี่ยงหรือ “ปกากะญอ” เรียกหมู่บ้านตนเองว่า “กลอลิ” (กลอ = ไม้ฮี ลิ = คั้นน้ำ) หมายถึง “บ้านคั้นน้ำห้วยฮี ประชากรบ้านห้วยฮี จำนวน 23 หลังคาเรือน จำนวนประชากร 200 คน ยังชีพด้วยการทำไร่ข้าวแบบไร่หมุนเวียน และใช้น้ำประปาภูเขา ซึ่งมีให้อุปโภคบริโภคตลอดปี ปัจจุบันบ้านห้วยฮีเป็นหมู่บ้านป่า

หมายของการท่องเที่ยวของทั้งภาคราชการ องค์กรพัฒนาเอกชน และกลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยวภาคเอกชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ร่วมมือกันไปทำการส่งเสริมให้ชุมชนดำเนินการเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยชุมชนได้มีการเตรียมการร่วมกับนักพัฒนาอย่างมีขั้นตอนพอสมควร เช่น การฝึกอบรมเรื่องการสื่อความหมายธรรมชาติ วัฒนธรรม การเตรียมความพร้อมทางกายภาพ เช่น การปรับปรุงห้องน้ำ ห้องส้วม การเตรียมการเรื่องที่พัก เป็นต้น รัชชัช รัตนซ้อน (2542) ได้พบว่าหมู่บ้านนี้ได้ใช้กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อเป็นเครื่องมือในการรักษาระบบนิเวศและรักษาทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งเพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟูภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของชุมชนมากกว่าการดำเนินการท่องเที่ยวเพื่อแสวงหารายได้เพียงอย่างเดียว จึงเห็นได้ว่าหมู่บ้านดังกล่าวมีการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ก่อนหน้าแล้ว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่าชุมชนแห่งนี้จะมีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ได้ยั่งยืนต่อไปในอนาคตหรือไม่ และมีความสัมพันธ์กับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์อย่างไรบ้าง เพื่อจะได้นำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการปรับศักยภาพและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อื่นๆ ให้เข้าสู่แบบโฮมสเตย์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์
2. เพื่อศึกษาศักยภาพของชุมชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ กรณีบ้านห้วยฮี้ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1) ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา คือ บ้านห้วยฮี้ หมู่ที่ 8 ตำบลปูลึง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2) ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาของการศึกษา ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในชุมชน และภายนอกชุมชน ตลอดจนปัจจัยส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ดังนี้

1. ทำการศึกษาถึงปัจจัยด้านกายภาพของหมู่บ้าน ประกอบด้วย

1.1 ลักษณะความเหมาะสมทางกายภาพ

1.2 ความเหมาะสมด้านสาธารณูปโภค

2. ทำการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน หัวหน้ากลุ่มโครงการท่องเที่ยว สมาชิกในโครงการท่องเที่ยว และบุคคลภายนอกชุมชนบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน ประกอบด้วย

- 2.1 ความเข้มแข็งในการดำเนินกิจกรรม
- 2.2 การมีส่วนร่วม
- 2.3 ความเป็นผู้นำ
- 2.5 ความรู้ ความเข้าใจ และการเผยแพร่
- 2.6 ความตระหนักในคุณค่าของทรัพยากรท่องเที่ยว
- 2.7 การปรับตัว

3. ทำการศึกษาปัจจัยทางด้านสังคม ประกอบด้วย

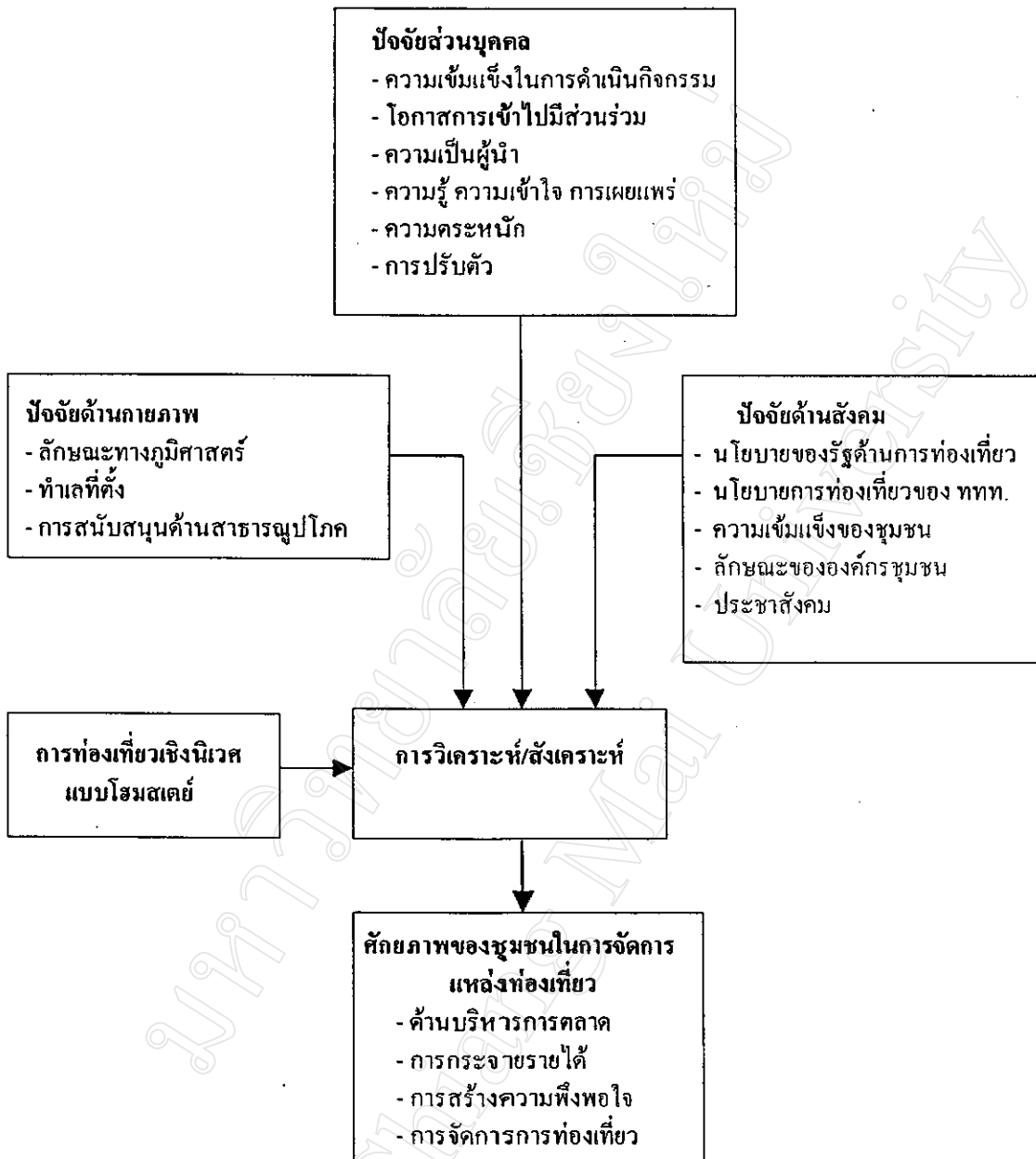
- 3.1 นโยบายของรัฐที่มีต่อชุมชน
- 3.2 นโยบายการท่องเที่ยว
- 3.3 ความเข้มแข็งของชุมชน
- 3.4 คุณลักษณะขององค์กรชุมชน คือ ความเข้มแข็ง การจัดการ และการเป็นประชาธิปไตย
- 3.5 ด้านประชาสังคม

4. ทำการวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชน ประกอบด้วย

- 4.1 ความพร้อมด้านการบริหารการตลาด
- 4.2 การกระจายรายได้
- 4.3 ความพึงพอใจ
- 4.4 การจัดการท่องเที่ยว

1.4 กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการศึกษาชุมชนที่จัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังที่สุทธิชัย อบอุ่น (2541) พงนา สวนศรี (2541) อรรวรรณ พันธุ์เนตร (2541) และวิไลภรณ์ ขันศิษิทธิ์ (2541) กล่าวถึง และชุมชนที่จัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542) ได้เข้าไปจัดการส่งเสริม ผู้วิจัยจึงได้นำแนววิธีการศึกษาดังกล่าว มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดศักยภาพของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

ศักยภาพของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ชีตความสามารถ หรือความพร้อมที่จะกระทำให้เป็นผลสำเร็จของชุมชนท้องถิ่นในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติหรือแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย การบริหารการตลาด การกระจายรายได้ การสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว และการจัดการการท่องเที่ยว ทั้งนี้จะทำการวิเคราะห์ประเมินจากพื้นฐานปัจจัยสำคัญ 3 ประการ คือ ปัจจัยด้านกายภาพ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคม โดยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน และเกณฑ์ที่สามารถยอมรับได้

ปัจจัยด้านกายภาพ หมายถึง ปัจจัยทางลักษณะภูมิศาสตร์ ทำเลที่ตั้ง และการสนับสนุนด้านสาธารณูปโภคในชุมชนนั้น ๆ หากมีมากก็จะส่งผลดีต่อการท่องเที่ยวได้มากกว่า

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ความเข้มแข็งในการดำเนินกิจกรรม โอกาสในการเข้าไปมีส่วนร่วม ความเป็นผู้นำ ความรู้ ความเข้าใจ การเผยแพร่ ความตระหนัก และการปรับตัว ของประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นปัจจัยสนับสนุนของการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์

ปัจจัยด้านสังคม หมายถึง นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวกับด้านการท่องเที่ยว นโยบายการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ความเข้มแข็งของชุมชนที่มีอยู่ ลักษณะขององค์กรชุมชน และประชาสังคมของท้องถิ่น

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ หมายถึง การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวจะเข้าไปพักอาศัยค้างคืนในหมู่บ้านกับประชาชน โดยเจ้าของที่พักนั้นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว ภายใต้วัตถุประสงค์เจ้าของบ้านและนักท่องเที่ยวต้องการเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ซึ่งการรับนักท่องเที่ยวมาพักค้างคืนด้วยนั้นทั้งสองฝ่ายต้องพึงพอใจและยอมรับเงื่อนไขการเข้าพักจึงต้องทราบรายละเอียด ประวัติดังกล่าวกันก่อน

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง การใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างปัจจัยที่เกื้อหนุนให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ในชุมชนกับประชาชน ภายใต้การจัดการในรูปแบบธุรกิจท่องเที่ยวที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ การมีส่วนร่วมจากบุคคลภายในชุมชนและการสนับสนุนจากภาครัฐหรือองค์กรอื่นนอกชุมชน ซึ่งการท่องเที่ยวที่ชุมชนช่วยกันจัดการจะมุ่งเน้นจรรโลงและรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาของท้องถิ่น และที่สำคัญผลของธุรกิจท่องเที่ยวสามารถอำนวยประโยชน์ด้านเศรษฐกิจให้แก่ประชาชนในชุมชน